

Nou concepte d'infraestructures

El Ministeri d'Economia ha acceptat la tesi del Govern sobre què s'entén per capital públic

MARTA ESPASA*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 22.09.07

La situació de dèficit inversor que ha patit Catalunya per part del Govern central al llarg dels darrers 15 anys es pot convertir en un coll d'ampolla per al creixement de l'economia catalana, a més de generar un gran malestar als seus ciutadans. La disposició addicional tercera de l'Estatut de Catalunya és un reconeixement explícit d'aquest dèficit d'infraestructures, i el seu esperit és pal.liar-lo de manera immediata. Aquesta disposició estableix que "la inversió de l'Estat a Catalunya en infraestructures s'ha d'equiparar al pes relatiu del PIB català en relació amb el de l'Estat espanyol durant un període de set anys" (és a dir, l'Estat ha d'invertir cada any el 18,8% de la inversió regionalitzada).

L'aprovació de l'Estatut l'any passat va permetre que es fes un primer càlcul provisional a l'espera d'establir una metodologia definitiva i acordada conjuntament pel Govern i la Generalitat. D'entrada, les posicions estaven allunyades, especialment pel que fa a la interpretació del concepte d'infraestructures. Així, mentre el Ministeri d'Economia defensava una interpretació molt restrictiva, al considerar com a base de càlcul bàsicament les infraestructures de transport i medi ambient, la Generalitat defensava un concepte més ampli, en la línia del que estableix la literatura econòmica.

EN AQUEST sentit, cal dir que existeixen nombroses definicions d'infraestructura, però hi hauria un consens a considerar que són el patrimoni físic, material i immaterial que permet el desenvolupament de l'activitat econòmica i social, el qual està representat per les obres relacionades amb el transport de persones, mercaderies, energia i informació, a més de les obres que garanteixen el benestar i les oportunitats al conjunt de la població (sanitat, educació, justícia, habitatge, medi ambient, etcètera). Per tant, el concepte

d'infraestructures és ampli, transversal, i afecta totes les activitats i polítiques que porta a terme l'Administració pública. En el món acadèmic, quan es fa referència al concepte d'infraestructures es dóna per suposat que es tracta d'una accepció àmplia del terme, i és per aquest motiu que els estudis i les investigacions que només utilitzen un tipus determinat d'infraestructures així ho fan constar. Per exemple, una classificació molt utilitzada és la que diferencia les infraestructures productives (que inclouen les relatives al transport, medi ambient, comunicacions, obres hidràuliques, etcètera) de les socials (on es troben les educatives, sanitàries, culturals, etcètera). El Ministeri d'Economia, en canvi, basava la seva interpretació inicial del concepte d'infraestructures en un criteri pressupostari segons el qual les despeses es cataloguen per polítiques: socials, educació, sanitat o infraestructures, entre d'altres. Dins de la política d'infraestructures s'inclouen únicament les despeses efectuades pels ministeris de Foment i de Medi Ambient. Es tracta d'una classificació administrativa, basada en l'organigrama ministerial, que no té un fonament teòric, que no segueixen la resta d'administracions ni tampoc és utilitzada per organismes internacionals a l'hora de classificar la despesa. Així doncs, ampliar el concepte d'infraestructures és un pas que cal valorar de manera molt positiva. De fet, es pot afirmar que la interpretació que finalment s'ha acordat ha estat la d'"infraestructures productives" a l'incloure, a més a més de la inversió en transports i medi ambient, la destinada a agricultura, pesca i alimentació, a indústria i energia, a comerç, turisme i pimes, a investigació, desenvolupament i innovació i a altres actuacions de caràcter econòmic. Es tracta d'una interpretació adequada a la lògica econòmica i conseqüent amb l'actual estat de descentralització, si es té en compte que les polítiques socials estan traspassades a les comunitats autònomes, i són aquestes les responsables de la seva inversió. De fet, la nova base de càlcul representa el 90% del total de la inversió regionalitzada que fa l'Estat, és a dir, només en queda fora el 10%, mentre que en el càlcul inicial la base suposava tan sols el 75,5% del total.

EN AQUESTA línia, cal dir que l'acord és també positiu, perquè mai la inversió de l'Estat a Catalunya havia estat tan elevada. La metodologia acordada suposa que per al 2007 la inversió passarà dels 3.195 milions als 4.022 milions, i per al 2008 s'estima que sigui de 4.291 milions, una xifra que s'anirà incrementant

any rere any fins a assolir els 5.934 milions l'any 2013, segons estimacions fetes per la conselleria. En el conjunt dels set anys, s'estima que la inversió sigui de 30.815 milions d'euros, una xifra que suposa el 16,5% del PIB català del 2007. Finalment, en l'acord s'han establert també una sèrie de garanties referents a l'execució de les inversions i al grau de regionalització que permeten garantir que es compleixin els requisits de claredat en el càlcul, estabilitat temporal i, sobretot, que es respecti l'esperit de la disposició addicional tercera que no es un altre que dotar Catalunya de totes les infraestructures que necessita.

* Professora d'Hisenda Pública de la UB.